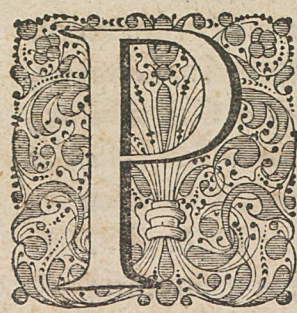

B E N E A R N I A.

42

Rincipatus Galliae, at Francorum potestati exempti, sunt *Benearnensis*, & *Arausio-nensis*. *Benearnensis*, vulgo *Be-arn*, semper separatus fuit à Francorum ditione, eodemque, quo regnum ipsum, habitus jure, id est, op-

timo, maximo: sed accrevit quasi regno Franciae, cum Christianissimus Henricus, Navarrae rex, regni Francici capefferet sceptrum, jure successorio. De ejus etymo valde inepta adferuntur, quibus recensendis superfedeo. Sita est Benearnia ad radices Pyrenaeorum montium, inter Bigerronum, Bajonensium, aliorumque finitimorum populorum territoria & agros. In duas divisa est partes: quarum una montibus obfita *Oloronum* habet oppidum: altera à vallibus locisque planioribus occupata, Lascariensem civitatem. Regionis indoles mira est cum in montibus, tum in planicie. Vix oppidum ibi, vix pagus, cui non aliquid singulare. Potior pars milio, lino, canabi, (quibus rebus maximam incolae exercent mercaturam) abundat: frumento etiam hic ibi beata; pascuis valde dives, pecoreque. unde incredibilis butyri caseique copia. Capris supra modum scatet, quae hic nullo labore nutriuntur in rupibus & ericetis, citra fructuum, teneriorumque arborum perniciem & detrimentum. Nec vina defunt. Generosum illud producit, quod vulgo *Iurancon*. Balnea habet passim, thermasque omnium, quae in Europa, praestantissimas. Incolae elatos habent animos, strenui ac fortes: armorum periti: candidi, procul ab omni fuce: affabiles, & ad omnem humanitatem facti: cauti interim subtilesque, lingua sua disertis: libertatis amantissimi: magnis gaudent immunitatibus & privilegiis. Omnes nobilitatem affectant: qui reapse nobiles, hoc potius agunt, ut bene fortiterque agant, quam ut splendide molliterque vestiantur. Inter ipsos primum obtinent locum illustres familiae, quas ex Cantabris ajunt ortas, *Grammontia*, & *Lussea*. Baronatus clarent dignitate *Mirens*, *Iadre*, *Monens*, *S. Colombe*, *Esgnabagne*, *Coderch*, *Navailles*, *Castelnau*, *Masferes*, *Luz*, *Suz*, & aliae.

Principum Benearnensium series haec traditur.

1 Gasto, Guilielmi Moncadae Hispani filius, Benearnensium Princeps primus, uxore ducta Martha, filia & haerede unica Esquibati Bigerronum Comititis, Bigerronum Comitatum ditionibus suis acquisivit.

2 Margareta, Gastonis filia, nupta Rogerio Bernardo, Comiti Foxio, haeres patri successit princeps II, dominiaque & domos Bearniae, Bigorrea & Foxii conjunxit.

Gallia.

3 Gasto II, princeps Bearniae III, Comes Foxii & Bigorrea. Vxor Ioanna Ludovici Franci, Eburovicensis Comitis filia.

4 Gasto III, Princeps Bearniae IV, uxorem habuit Eleonoram Comingeanam, Comitis Convenarum filiam.

5 Gasto IV, princeps Bearniae V, laudatus plurimum à Froissardo. Vxor illi Agnes, Caroli Navarrae regis soror.

6 Matthaeus, Vice-comes Castelloboni, Gastonis IV successor, princeps Benearniae VI. Vxor Ioanna Aragonia, *Ama*.

7 Isabella, deficientibus masculis, fratri Matthaeo successit, princeps Bearniae VII.

8 Ioannes Princeps Benearniae VIII, Comes Foxii, & Bigorrea, Moncadae dominus. Ducas habuit uxores, Mariam Navarream improlem; alii Agnetem nominant; & Ioannam Albretanam.

9 Gasto V, princeps Benearniae IX, Comes Foxii, &c. Vxor Eleonora, Ioannis Navarrae regis filia, quae vidua post patris excessum rerum est potita.

10 Gasto VI, princeps Benearniae X. Obiit ante parentes, ideoque regnum Navarrae non accepit. Vxor illi Magdalena, Caroli VII Galliarum regis filia.

11 Franciscus Phoebus, Rex Navarrae XXIV, aviae Eleonoraе successor, princeps Benearniae XI, obiit anno *cioccccxxci* improlis. Sepultus in Lascariensi oppido.

12 Catharina, regina Navarrae XXV, Princeps Benearniae XII, Comes Foxii &c. nupsit Ioanni Alani Magni filio, Dynastae Albretano, eique regnum in dotem attulit. Is sumtis contra Iulium II Pontificem Maximum armis pro Ludovico XII Francorum rege, ab eo proscriptus universam pene Navarream ditionem amisit, occupatam à Ferdinando Catholico, Hispaniarum rege.

13 Henricus Albretanus, rex Navarrae XXVI, Princeps Benearniae XIII, Comes Foxii &c. Obiit *cioclv*, Vxor Margareta Vallesia Caroli Enclufismensis Comitis filia, Francisci I regis Franciae soror, Caroli Alenconii vidua.

14 Ioanna Albretana, Regina Navarrae XXVII, Princeps Benearniae XIV, Comes Foxii, &c. Desponsata Guilielmo Clivia Duci, nupsit ex Pontificis Maximi dispensatione Antonio Borbonio, Vendomae duci, qui socero successit in regno. Obiit illa Parisiis *ciocl* LXII, sexto Id. Iunii, aetatis *xl* II, diebus aliquot ante filii nuptias.

15 Henricus Borbonius, Galliarum Monarcha (successor Henrici III) Navarrae rex XXVIII, Princeps Benearniae XV, Comes Foxii, &c.

S s

16 Ludo-

Situ.

Partes.

Qualitas.

Populi mores.

Benearnium.